

Monumentnummer*: 520327

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 15 september 2003
Kadaster deel/nr: 40196/143

<i>Complexnummer</i>	<i>Complexnaam</i>
520326	Offem

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Noordwijk	Noordwijk	Zuid-Holland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Nieuwe Offemweg	1		2201 AP	Noordwijk		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Noordwijk	F			3235
Noordwijk	F			1081
Noordwijk	F			1448
Noordwijk	F			1043
Noordwijk	F			6345
Noordwijk	F			1057
Noordwijk	F			1350
Noordwijk	F			6344
Noordwijk	F			6093
Noordwijk	F			1085
Noordwijk	F			5845
Noordwijk	F			3289
Noordwijk	F			3109
Noordwijk	F			6095
Noordwijk	F			1349
Noordwijk	F			6099
Noordwijk	F			1076

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Noordwijk	F			1074
Noordwijk	F			1077
Noordwijk	F			3234
Noordwijk	F			1080
Noordwijk	F			1351
Noordwijk	F			1450
Noordwijk	F			6094
Noordwijk	F			5686
Noordwijk	F			6265
Noordwijk	F			5846
Noordwijk	F			6098
Noordwijk	F			4571
Noordwijk	F			6097
Noordwijk	F			6293
Noordwijk	F			1056
Noordwijk	F			5842
Noordwijk	F			1042
Noordwijk	F			5685

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Offem. De oudste kern van de aanleg wordt gevormd door de oorspronkelijk 16de-eeuwse dubbel omgrachte bouwplaats, die toegankelijk was middels een rechte laan komende vanuit het dorp Noordwijk (noordwestelijke richting). Deze laan, delen van de omgrachting (zuidgracht en westgracht, deze laatste wordt thans 'stinkvijver' genoemd) en enkele tracés van lanen (langs de zuidgracht, deel toegangslaan, parallel aan de Nachtegaalslaan) zijn thans nog aanwezig overeenkomstig de kaart van landmeter de Roos uit 1704.

Rond 1812 is de aanleg aan de noordoost- en zuidwestzijde uitgebreid en in landschapsstijl vergraven, deels met behoud van de formele structuur. Van de aanleg in landschapsstijl is een presentatietekening uit 1817 bewaard gebleven van de hand van landmeter H. van Zutphen, deze heeft zich ook met de uitvoering van de aanleg bezig gehouden zoals uit een rekening van 1813 blijkt. Op de kadastrale minuut van 1813 staan de eerste vergravingen al aangegeven. Bij de aanleg in landschapsstijl, die thans deels in structuur en deels in detail nog aanwezig is, is voor het oude hoofdgebouw (noordoost) een ruime, taps uitlopende weide geformeerd, ingericht met boomgroepen en solitaire bomen en omsloten door boomcoulissen (zie gravure van Lutgers, ca.1855). De overgang van weide naar bos wordt gemarkeerd door in slingers vergraven waterlopen, waarlangs een rondwandeling over slingerende paadjes, deels met reliëf en gestoffeerd met verschillende soorten bomen (in de legenda worden genoemd: 'sparren in soorten', 'opgaande boomen in soorten', 'treurwilgen'); het wandelpad langs de westelijke waterloop is nog

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

aanwezig. Door de wandelbossen aan weerszijden van de weide lopen rechte en gebogen lanen, deze zijn op een enkele oude beukenlaan na niet meer aanwezig. Enkele rechte waterlopen die op 17de-eeuwse kaarten al te zien zijn (omgrachting, de wateringen) zijn in deze periode gedempt (gracht) of tot een slingervijver (Zuidbroekse watering) vergraven. De toegangslaan heeft vanaf de Nieuwe Offemweg een recht tracé, en maakt voorbij het hoofdgebouw een bocht om vervolgens zijn rechte verloop weer te vervolgen, eindigend bij de Nachtegaalslaan. Parallele aan de Nachtegaalslaan loopt een beukenlaan, die de grens van het parkbos aangeeft, waarvandaan open zichten over de aangrenzende weilanden zijn.

In 1858 werd de oriëntatie van het hoofdgebouw met een kwartslag naar het zuidoosten gedraaid. Recht voor het huis wordt een rechthoekige siertuin aangelegd (1913) waarvan de structuur nog aanwezig is en een deel van de beplanting bewaard is gebleven. De verdiept liggende siertuin, thans grasparterre, met arboretumachtige coulissebeplanting wordt aan de kopse zijde (west) afgesloten door een laag gemetseld MUURTJE voorzien van een TRAPJE en bekroond door een balustrade. In het midden van de tuin ligt een geschulpte betonnen WATERKOM. De korte arm van de oostgracht is vermoedelijk in deze periode vergraven tot een brede rechthoekige vijverpartij. De moestuin, die van oudsher nabij het huis was gelegen, is in ca.1862 meer naar het oosten verplaatst. De hoekige moestuin, deels door muren omgeven, is niet meer als zodanig in gebruik. De kassen zijn afgebroken, wel is het pompsysteem bewaard gebleven en zijn nog enkele restanten van de boomgaard (leifruit) aanwezig. Achter de voormalige stal annex koetshuis (thans onderdeel van het huidige hoofdgebouw) lag een tweede rechthoekige moestuin (zie Roos 1704 en Van Zutphen 1817), ook hier werd aan het einde van de 19de/ begin 20ste eeuw een siertuin met rozen aangelegd zoals een luchtfoto laat zien. Thans gras, tuinmuur nog aanwezig. Ten westen hiervan lag in de 18de eeuw een sterrenbos, waarvan een middenlaan (noordoost-zuidwest) nog resteert.

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Offem van algemeen belang: - vanwege de ouderdom; - vanwege de bij de buitenplaats behorende aanleg in landschapsstijl uit ca.1812 (uitgevoerd en vermoedelijk ontworpen door de landmeter H. van Zutphen) en waarin zowel elementen uit de formele periode, zoals grachten en lanen, als elementen uit de late 19de eeuw en vroege 20ste eeuw herkenbaar zijn; - als zeldzaam behouden gebleven voorbeeld uit het oeuvre van H. van Zutphen; - vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg